

BIBLIA

Az augusztusi elmélkedéseket a péceli közösség tagjai készítették (sorrendben: Szekeresné Ági, Bandula Mária, Dévai Zoltán és Rohonczy Gábor), a szeptemberieket Csiky Lajos (Budapest).

Augusztus 5. — Évközi 18. vasárnap — Lk 12,13–21 — „Istenben gazdagodj!”

„Nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete... Esztelen, még az éjjel számon kéri tőled lelkedet... Istenben gazdagodj!”

Első olvasásra könnyű erről az evangéliumi szakaszcsoportról beszélni. Kétféle ember van: a kapzsi, önző, mindent magának akaró és megtartó, illetve az önzetlen, adakozó, vagyontárgyait, főlegét szétosztó ember. Mindkettőnek van vagyona, az egyik magának tartja, a másik szétosztja. Ez a képlet fekete-fehér.

Többször, mélyen átgondolva azonban nem ilyen egyszerű a dolog. A gazdagságnak és a szegénységnek is több fokozata van. Az emberi tulajdonságok is sokfélék, a pénzhez, vagyonhoz való hozzáállás is többféle. Gondoljuk át, hogy mi milyen fokon vagyunk!

Az emberek többsége ma azt mondja: „Nekem sincs sok, éppen csak, amire nekem és családomnak szüksége van.

Miből adjak? Majd ha elérem ezt vagy azt, ha meglesz mindennem, akkor majd adok.” Vagy: „Nincs időm másokkal törődni, a családomért dolgozom éjjel-nappal.” Vagy: „Nekem megvan mindennem, megdolgoztam érte, ez nekem jár, más boldoguljon, ahogy tud!” Van, aki csupán a látszat kedvéért ad, van a szegények közt is olyan, aki azt gondolja, neki jár az adomány, más csak dolgozzon, és segítse ki őt, ha kér... .

És még sorolhatnánk ilyen-olyan példákat, eseteket. Hova jutnánk? Osztályoznánk az embereket, tulajdonságokat, kritizálnánk másokat, a többieket, és egyre csak bonyolítanánk a gondolatmenetet. Én is így kezdtem, s nem jutottam semmire.

Mi a megoldás? Menjünk vissza a kiindulási pontra! Mit mond Jézus? „Nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete!... Istenben gazdagodj!”

Az életünk ne a pénz körül forogjon, bármennyi van is belőle! Ne pénzzel, anyagiakkal mérjük a boldogságunkat, családi és baráti kapcsolatainkat, időnket!

A boldogság a szeretetből – Szeretetből –, adásból, a másokra figyelésből, törődésből fakad. Mert nem a minket körülvevő, pénzzel megszerezhető dolgok gazdagítanak. Belül kell hogy gazdagok legyünk, a lelkünkben, szívünkben!

Törekedjünk hát az Istennel és az emberekkel való kapcsolatunk gazdagítására! Nézzünk körül magunkban, s azt adjuk, amink van! Nyissuk ki a szemünket, a fülünket, s vegyük észre magunk körül a szükségét! Ne hagyjuk, hogy a pénz uraljon minket, állítsuk azt is mások szolgálatába. S akkor megtapasztaljuk, hogy szétosztva, magunkat kismimizve gazdagabbak vagyunk bárkinél, s több kincsünk lesz, mint bárkiné a világon!

Augusztus 12. — Évközi 19. vasárnap — Lk 12,32–48 — Kiszállás a mókuserékből

Azt mondja az Úr: „Ne félj!” Bizony ránk fér ez a biztatás, hisz mindennapi életünk tele van apróbb-nagyobb félelmekkel. Mitől félünk általában?

Hogy lemaradunk a környezetünk-től. Külsőre nem vagyunk elég szépek. Nem vagyunk elég jólöltözöttek. Nem elég szép az otthonunk. Nem elég márkás az autónk. Nem tudunk elég hangzatos nyaralást produkálni.

És ha mindezekben jó osztályzatot tudunk adni magunknak, akkor jön a következő félelem.

Igen, mert még minden együtt van, de mi lesz később? Mi lesz, ha betörnek hozzánk? Mi lesz, ha ellopják a vagyontárgyainkat, pénzünket?

Beszállunk a mókuserékbe, és nem találjuk a kijáratot.

Jézus megszabadít a félelmektől. Azt mondja: „Ne a szerzésre koncentrálj, ember! Attól lesz neked jó, ha az adásra

koncentrálsz, a mennyben gyűjtesz kincseket! Add oda, amid van, a rászorulóknak! Nem azért élsz, hogy neked szolgáljanak, hanem hogy Te szolgálj. Ügyelj arra is, hogy jótetteid ne csak pillanatnyi felbuzdulások legyenek, hanem ez legyen az életformád! Ez töltsd be a szívedet és a mindennapjaidat! Persze ehhez kell egy kis önnevelés is. De meglátod, megnyílik a börtönajtód, más dimenziókba kerülsz: Tied lesz az Ország.”

Augusztus 19. — Évközi 20. vasárnap — Lk 12,49–53 — Tüzet a földre!

„Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre...és meghasonlást hozzak!”

A tüzet azért gyújtják, hogy melegítsen, égessen és tisztítson. A tűz megálíthatatlanul terjed. Nem lehet nem észrevenni. A tűz nyomán a régi dolgok elpusztulnak, és minden megújul.

Jézus a tűz képével mutatja be megújító tevékenységét. Tanításával feltartóztathatatlan tűzvészt akar kiváltani. Minket is meg akar perzselni, lángra akar lobbantani, és azt várja tőlünk, hogy mi is vigyük tovább ezt a tüzet. Szavai gyűjtögető szavak, forradalmi változások játszódhatnak le azokban, akik befogadják. Régi életük hamvain egy új világ épül fel. Nincs középút. Aki nem akarja a változást, és ellenáll e tűznek, az elutasítja Őt. Simeon jövendölésének szavaival: „Jel lesz, amelynek ellene mondanak!”

Jézus önmagáról és küldetéséről beszél: elsősorban a rá váró nehéz végidőről, amelyet „keresztségnak” nevez. A *baptizáció* ige a katekumenek keresztségbe való belemerítését jelenti. Jézus azonban arra gondol, hogy saját szenvedésébe fog belemerülni. A „keresztség” tehát az ő kínhalála.

Az evangéliumi üzenet radikális fel-szólítást, és ilyen radikális választ is kíván. Itt nincs hely kompromisszumok, félmegoldások számára. Aki következetesen hűséges Hozzá és a küldetéséhez, az konfliktusba kerül szűkebb és a

tágabb környezetével. Nem lehetünk langyos víz. Nem lehetünk megalkuvók. Tudnunk kell, hogy az e világ dolgaival szemben tanúsított „rugalmasság” mikor jelent már árulást. Jézus követése naponta határozott döntéseket kíván tőlünk. Nem „jó-jó...”, „igen, de...”, „Uram, Uram...” mondogatás. Nem. Jézus olyan döntéseket vár tőlünk, amelyeket tettek követnek.

Téged megperzselte már Jézus tanítása? És tovább tudtad vinni ezt a tüzet a környezetedbe? Hogy tűröd a szakadást, a kirekesztést? Amikor úgy érzed, hogy bántanak, eszedbe jutnak-e az alábbi szavak: „Ne félj a rád váró szenvedésektől! Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját” (Jel 2,10)?

Augusztus 26. — Évközi 21. vasárnap — Lk 13,22–30 — Ki üdvözülhet?

Jézus nemcsak azért jött közénk, hogy elmondja Isten Országának örömhírét, hanem azért is, hogy megvalósítására buzdítson, példát adjon. Sok példabeszédének értelme: „Nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram!, jut be a mennyek országába, hanem csak az, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Lk 7,21). Az adás szükséges az Életre bejutáshoz (a szolgálat és az erőnem-alkalmazás mellett). Ebben a részben elhangzik a kérdés: Uram, ki üdvözülhet? („Kevesen vannak-e, akik üdvözülnek?”)

A KIO-n alakult tudatunkban ez a kérdés így hangzik: Mi az ember megmentésének feltétele és útja? Itt válik

élesen ketté a balga és az okos ember magatartása. Balga az, aki hallgatja ugyan Isten Országának az örömhírét, de életében nem váltja tettekre. Az az okos ember, aki nemcsak hallgatja Jézus tanítását, hanem meg is teszi. Végző soron okos az, aki ad, teljesíti a szeretet adástörvényét. Isten népének ebben az okosságban felül kellene múlnia e világ fiainak okosságát, akik ezt pénzszerzésre használják. Jézus azt mondja övéinek: „Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba” (Lk 18,11)! Akkor kezeljük jól a hamis mammont, ha odaadjuk a szükségét szenvedőknek.

Ezzel gyűjtünk kincset a mennyben, „ahol nem rágja moly, és nem marja rozsda, s ahol nem törnek be, és nem lopják el a tolvajok. Ahol a kincsed ott a szived is” (Mt 7,20-21). Ezt a kincset viszont már oda sem adhatom másnak, hiszen mindenemet odaadhatom, amim van, csak az adásaimat nem. Az okos szüzek sem adhattak olajukból a balgáknak (Mt 20,1-13). Mindenkinek magának kell adnia, hogy tudjon világitani, hogy ezzel érdemeket szerezzen az örök életre.

Adásra használom-e az életemet? Másokat is tanítok-e az adásra, a szeretetre? Kész vagyok-e minden mást alárendelni a jézusi útnak?

Szeptember 2. — Évközi 22. vasárnap — Lk 14,1.7–14 — A helyes (ön)értékelés

Mennyire jól ismeri Jézus az embert! Kivagyiságát, törtetését, s rögtön szóvá is teszi. Persze, ahogyan szinte mindig, most is ellentétpárokban, eltúlozva fogalmazza meg ítéletét.

Nem arra gondol, hogy mű-alázattal keressük meg az utolsó helyet, hiszen maga mondja, hogy az első helyre vezetett embernek „becsülete lesz az egész asztaltársaság előtt”. A jó hírnév, az elismertség Jézus szerint is hajtóerő, amely mozgatja, előreviszi az embert. Bizony sokat számít mindnyájunknak, hogy mit gondolnak rólunk az emberek, mennyire elégedettek velünk, mennyire néznek fel ránk, mennyire dicsérnek. Van ennek jó meg rossz oldala egyaránt.

Talán azt kellene időnként megkérdezni magamtól: Nem az a céltom, hogy öncélúan előtérbe helyezzem magamat? Nem a „kapcsolati tőkéből” akarok élni, és sikeresnek lenni? Nem az előkelőkhöz, a befolyásos emberekhez akarok dörgölődni, vagy kölcsönösen adott „lakomákkal” akarok barátokat szerezni?

Mindezeknél sokkal értékesebb lenne, ha az irgalmasság cselekedetei fémjeléznének, a jótetteimmel emelkednék ki.

Néri Szent Fülöp mondja a róla szóló filmben az akkori pápának, amikor az dicséri őt: „De hát én nem csináltam semmit!” S a pápa válasza: „Hát akkor azt csináld tovább!” A szent tudta, hogy milyen csekély az, amire futja életében!

„A mindenséggel mérd magad”, ne a barátaiddal, ne is az átlagemberrel, s végképp ne a bűnösökkel!

Ha tudom, hogy mennyire jólesik a dicséret, akkor érthetem meg annak a fontosságát: nekem is el kell ismernem másokban a jót, még a kicsi törekvést is. Sokkal többet ér észrevenni, és értékelő szavammal növelni a másik embert, mint kritikámmal irányítani, terelgetni.

Segíts, Uram, alázattal elfogadni az emberek elismerését, ha azt megérdemeljük, segíts, hogy helyén kezeljük, s ne keressük önmagáért, és segíts észrevenni, amikor dicséretükkel csak hízelegni akarnak nekünk – nehogy hamisságukkal becsapjanak minket! Hiszen végül csak a Te értékítéleted számít!

Szeptember 9. — Évközi 23. vasárnap — Lk 14,25–33 — Mindent gyűlölni?

„Lehoznám néked a csillagokat is az égből...” Így énekel a slágerben a szerelmes, eltúlozva, mi mindent tudna megtenni kedveséért. Felfűtött érzelmi állapotában az ember mindent vállalni tud, ahogyan Péter is mondta az utolsó vacsora végén: „A halálba is elme gyünk veled!”

Jézus valami hasonlót kíván hallgatóságától. Megdöbbenő, hogy nem a tanítványairól van szó, hanem mindenkiről, aki hozzá jön. Nekik kell teljesen odaadniuk magukat, nekik kell mindennel és mindenkivel szembefordulniuk, hogy elkötelezettségük nyilvánvaló legyen.

Jézus teljesen ki akar sajátítani magának. Egy-ügyűnek akar, a szó nemes értelmében. Gyűlölni mindenkit, aki el akar téríteni az útról, levágni kezemet, kivájni szememet, ha bűnbe visz. Sem a hozzám közel álló emberek, sem a magam vágyai nem akadályozhatják meg a cél elérését.

Nagyon nem szimpatikus az, amit Jézus mond. Nyilván túloz a megfogalmazással, de az is világos, hogy nem babra megy a játék. Nagyon komolyan kell venni felszólítását: sem az egyéni önzés, sem a bűn, sem a butaság nem lehet elég erős hozzátartozóim részéről, sem a magam kényelme, önzése nem szakíthat el Krisztus szeretetétől, nem téríthet le az útról.

Talán van életünknek egy-egy pillanata, amikor nagy nekibuzdulással odaadjuk magunkat, megfogalmazzuk felajánlásunkat, „megtérünk”. Csodálatos élmény ez, minden olyan könnyűnek és egyszerűnek tűnik. A gond az, hogyan tudjuk megőrizni odaadottságunkat. Hajlamosak vagyunk arra, hogy később, kicsinyenként, szép lassan visszavegyünk mindent, amit már egyszer odaadtunk. Szerelmünknek is mindent odaadnánk először, aztán mégis lassan az önérvényesítés hatalmasodik el rajtunk: nehezen mondunk le kedvenc szórakozásunkról, nem tudunk nemet

mondani kicsinyes önzéseinknek, ragaszkodunk kivívott kiváltságainkhoz. A Jézusnak odaadott életben is jöhetnek a megalkuvások: „Azért ezt már csak nem kívánhatja tőlem...!”

Vigasztalhat, hogy Jézus a kereszthorozása példáját említi: ő is háromszor esett el, s volt, hogy más vitte helyette a keresztet. Nem az a baj, ha elesünk, hanem az, ha nem állunk fel újra.

Jézus végül megfontolt tervezésről beszél. Persze nem akar egyikünket sem lebeszélni életművünk neki tetsző felépítésétől, inkább arra figyelmeztet, hogy nagyon figyelembe kell venni emberi gyengeségeinket, nagy szükség van az aszkézisre, önfegyelemre, az állandó felfelé tekintésre.

Segíts, Uram, úgy figyelni Rád, hogy mindennap meghalljam hívó szavadat, és semmi se tudjon eltántorítani attól az elhatározásomtól, hogy egészen a Tiéd legyek!

Szeptember 16. — Évközi 24. vasárnap — Lk 15,1–32 — A nagyobbik fiú

Fontos a bevezetés: vámosok és bűnösök jönnek Jézust hallgatni, a farizeusok és írástudók zúgolódnak emiatt.

A három történetben Jézus nagyon éles szembeállításokat alkalmaz: száz juhnál többet ér egy elkallódott, egy elvesztett drachma többet ér tíznél, a tékozló fiú miatt sokkal nagyobb az öröm, mint megbízható testvére miatt. Talán ezzel is ki akarja fejezni azt, hogy ő valóban a bűnösökhöz jött, nekik hozott örömhírt, vigasztalást, reményt. Ezzel a túlzó kifejezésmóddal akarja megmutatni, hogy milyen irgalmas az Atya, s mennyire keresi a megtérő bűnöst. Ezzel emeli magához a hallgató-ság egyik csoportját.

Azonban, ha jobban megfigyeljük a példabeszédeket, az első kettőben burkoltan, a harmadikban pedig kendőzetlenül a magukat igaznak tartókról, a szűkkeblűekről is szó esik. Mondhatjuk

úgy is, hogy a tékozló fiú megható története csak részben szól az irgalmas apáról, sokkal inkább arról, hogyan próbálja meggyőzni az idősebb, méltatlankodó fiút.

Remélhetőleg nem vagyunk tékozló fiúk, bár bizonyára kevesen mondhatjuk el, hogy a kapott lehetőségekkel, képességekkel, az „örökséggel” jól sáfarkodtunk, nem tékozlunk el semmit. Nyilvánvaló azonban, hogy inkább a nagyobbik fiú helyébe képzeljük magunkat. S bizony a mi igazság-érzetünket is zavarja, hogy elég belátni a rosszat, akár egy élet eltékozlását is, s az atyai öröm máris óriási. Pedig mi mennyit tettünk Istenért és az Ő ügyéért, országáért, kitartóan dolgoztunk, sok mindenről lemondtunk...

Miért tudja megkeseríteni a szánk ízet Isten „igazságtalansága”? Hiányoljuk a „gödölyét”, már itt a földön

azokat a jutalmakat, amikre titkon vágyunk (jószerencse, anyagi boldogulás stb.)? Nem elég nekünk sem, nem éljük át eléggé, hogy mindig Vele lehetünk, s igazából mindene a miénk (Lelke, ereje)?

Fel kellene nőnünk Hozzá! Meg kellene tanulnunk Vele együtt örülni a megtérőn, s bízni abban, ami pedig időnként nagyon nehéz, hogy bűnbánata gyümölcsöt terem.

Bár a példabeszéd után azt hiszem, hogy Jézus akkor örülne a legjobban, ha nem is a nagyobbik fiú helyébe képzelnénk magunkat, hanem ha mindent megtettünk érte, akkor is csak azt mondanánk: „Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük, ami a kötelességünk”, s esténként az állandó megtérés és önvizsgálat jegyében, bocsánatát kérve térdelnénk oda Atyánk lábához.

Szeptember 23. — Évközi 25. vasárnap — Lk 16,1–13 — Az ügyeskedőké az Isten Országá?

A példabeszédbeli intéző nagyon ügyes! Valójában sikkaszt, okiratokat hamisít, és őt dicséri Jézus! Nyilván nem az előbb említettek okán, hanem okossága és leleményessége miatt.

A hamis mammon arra való, hogy az örök hajlékba bejuttató barátokat szerezzünk vele. Elgondolkoztató azonban Jézus szava: a hamis mammonban és a más vagyonában is hűségesnek kell lenni, hogy az örök értékek ránk bízassanak.

Hogyan tudjuk ezeket a dolgokat szépen összegezgetni?

A hétköznapi életben hajlamosak vagyunk arra, hogy ügyeskedjünk, kijátsszuk a szabályokat: alkalomadtán jegy nélkül utazzunk a járműveken,

próbálunk úgy elszámolni, hogy lehetőleg ne kelljen adóznunk, kegyes hazugsággal kisebbitjük jövedelmünket, ha támogatásról van szó stb. Hamar megtaláljuk a felmentést is: igazságtalan az adórendszer, mások még sokkal inkább elkerülik az adózást, én jobbra fordítom az anyagiakat, odafent ügyis elherdálják a közvagyonot...

Pedig nagyon éber lelkiismerettel kellene figyelnünk önmagunkat: hol van az a határ, ameddig még becsületesek, „hűek” vagyunk, s hol kezdődik a megalkuvás, az ügyeskedés, a becstelenség, s valóban olyan magasztos és jó-e az a cél, amely érdekében szabad törvényt, szabályt szegni, ügyeskedni.

A példabeszéd utolsó mondata egyértelmű: Nem szolgálhatunk a mammonnak! A pénz, az anyagi javak csak eszközök, hogy jót tegyünk velük, Isten jóságára emlékeztessük vele az embereket, nem lehetünk a rabjai!

Az alap a becsületesség, erre épül a szeretet, a jóság, a bőkezűség. Ha az elsőben megbukunk, ha kiderül hűtlenségünk, hiteltelenné válhatunk.

Adj, Uram, érzékeny lelkiismeretet, hogy tiszták maradhassunk, ne hasonuljunk e világ mammonimádatához, s bármikor odaállhassunk az emberek, s főleg Teeléd: hűek voltunk a ránk bízott értékekkel!

Szeptember 30. — Évközi 26. vasárnap — Lk 16,19–31 — „... ott fekszik a kapunk előtt”

A mennyben vigasztalódnak majd a szegények, szerencsétlenek??? Hány évszázadon át csitította, békítette a nyomorultakat a túlvilági boldogsággal a vasárnapi prédikáció?! Marx nem alaptalanul nevezte a nép ópiumának a vallást!

Ebben a példabeszédben egyértelműen a gazdag ember a kiemelt figura. Nem tudunk meg róla semmi rosszat: nem bánt senkit, nem lop, csak él azokkal a lehetőségekkel, amik adódtak a számára: olyan kiváltságokat élvez, amik keveseknek adatnak meg: bíborba, bársonyba öltözik, dúsan lakmározik... De az idilli képbe belerondít a következő mondat: „A kapu előtt ott fekdült a fekélyekkel teli koldus.” A gazdag nem tesz semmi rosszat, mégis a pokolba jut: nem vette észre, nem akar-ta észrevenni a nyomort!

A történet további részében, a párbeszédben világlik ki aztán, hogy meny-

nyire önmaga körül forog a gazdag, mennyire a csicskásának tart mindenkit.

Az is világossá válik azonban, hogy Isten nem akar felülről belenyúlni a dolgokba, nem akar felülről rendet csinálni, nem akarja megszüntetni az igazságtalanságokat. Még csodatevő küldötteket sem akar már küldeni, hiszen fülünkbe csenghet a korábban élt próféták szava: „Az igaz vallásosság az, hogy oszd meg kenyeredet az éhezovel...!”

Sokan próbálkoztak már a történelem folyamán, hogy erőszakkal tegyenek igazságot, hozzanak egyenlőséget, de a forradalmak sem hoztak megoldást, bár néha úgy tűnik, még ezek is több eredményt értek el, mint Isten népe. Hiszen a szegénységből evangéliumi tanácsot csináltunk, a radikális kezdeményezések ertnekbélyeget kaptak, nem tudtuk békésen megtéríteni a gazdagokat, vi-

szolygunk a testvéri életközösségek létrehozásától.

Sajnos nem lehet nyugodt a lelkiismeretünk, sem Magyarországon, sem világméretben gondolkodva! Nem mondhatjuk, hogy nem mi vagyunk a gazdag, aki kiváltságait őrizve nem veszi észre a kapuja előtt fekvő Lázárt!

Hát akkor hogyan üdvözülhetünk? Istennél minden lehetséges, mondja Jézus. Még az is, hogy napról napra erőt véve önmagunkon, próbálunk odafigyelni a rászorulókra, megtalálni azt, amiről lemondhatunk, amit odaadhattunk. Kereshetjük az egymáshoz közelebb húzódás testvériesen osztozó formáit, a kontinenseken átnyúló adakozás egyre hatékonyabb módjait, nem feledkezve meg mellettünk élő vagy határainkon túl nélkülöző honfitársainkról sem. Így épülhet lassan-lassan az Isten Országá, mert amíg a kapunk előtt fekszenek a koldusok, addig még nagyon messze van.